

ΕΓΚΛΙΤΙΚΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

Συγκεκριμένες λέξεις, οι οποίες **σε συγκεκριμένα σημεία/περιβάλλοντα** τείνουν να χάνουν τον τόνο τους (είτε ο τόνος χάνεται εντελώς είτε πηγαίνει στην λήγουσα της προηγούμενης λέξης).

ἄδηλόν ἐστι

Λέξεις:

A) Οι πλάγιες πτώσεις της προσωπικής αντωνυμίας ἐγώ, σύ ΣΤΟΝ ΕΝΙΚΟ.

μοῦ, μου   σοῦ, σου   (οὔ, ού)

μοί, μοι   σοί, σοι,   (οἶ, οί)

μέ, με   σέ, σε   (ἔ, ἐ)

(B) Όλες οι πτώσεις ενικού και πληθυντικού της αόριστης αντωνυμίας *τίς, τί* (τινός), με εξαίρεση τον τύπο *ἄττα*.

τίς, τινός, τινί, τινά, τινές, τινῶν, τισί(ν), τινάς

τί   τινά [Οικονόμου παρ. 237]

Γ) **όλοι οι δισύλλαβοι τύποι της οριστικής ενεστώτα**

των ρημάτων εἰμί, φημί [Οικονόμου παρ. 275, 351.3]

φημί, φησί, φαμέν, φατέ, φασί(ν)

εἰμί, ἐστί(ν), ἐσμέν, ἐστέ, εἰσί(ν)

ὄμφακές εἰσι

Δ) Επιρρήματα: πού, ποί, ποθέν, ποτέ, πώς, πώ, πῆ
[Οικονόμου, παρ. 363].

Ε) Μόρια: γέ, τέ, τοί, πέρ, πώ, νύν, πρόσφυμα –δε

ἔγωγε ἐπείπερ

ἄραγε οὐδέπω, μηδέπω νύν

μετὰ μητρός τε καὶ πατρὸς

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΟΠΟΥ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΕΓΚΛΙΣΗ ΤΟΝΟΥ:

1) ο τόνος ὅλων των παραπάνω λέξεων χάνεται τελείως, ὅταν η προηγούμενη λέξη τονίζεται στην λήγουσα:

λαὸς τις > λαός τις (ο τόνος της προηγούμενης λέξης, εἰάν ἦταν βαρεία, γίνεται οξεία).

ναός τις

καλὸν ἐστίν (<καλὸν ἐστί)

τιμῶ σε (<τιμῶ σέ)

ἀγαπῶ τινος (< ἀγαπῶ τινός)

1β) ο τόνος χάνεται MONON στα μονοσύλλαβα εγκλιτικά, ὅταν η προηγούμενη λέξη τονίζεται στην παραλήγουσα και παίρνει οξεία.

Π.χ. γέρον τις, λέων τις, λατρεύω σε [μῦθος τις

2) Ο τόνος της εγκλιτικής λέξεως ανεβαίνει στην λήγουσα της προηγούμενης λέξεως, ὅταν η προηγούμενη λέξη:

- εἶναι προπαροξύτονη (τονίζεται στην προπαραλήγουσα και παίρνει οξεία)

π.χ. ἔλαφος τις, ἔλαφοί τινες, ἄνθρωπος τις

- είναι προπερισπώμενη (**τονίζεται στην παραλήγουσα και παίρνει περισπωμένη**)
κῆπός τις, τεῖχος τι, ὠραῖός τις νέος
- είναι άτονη (έν τινι τόπω, εἰς τινας τόπους, εἶ τις βούλεται
[ὡς εἰ οὐ εἰς έν έκ]
- είναι εγκλιτική (εἶ τίς ἐστίν μοι φίλος)

**Ο ΤΟΝΟΣ ΤΟΥ ΕΓΚΛΙΤΙΚΟΥ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ
ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ
ΘΕΣΗ ΤΟΥ.**

- Π.χ. η προηγούμενη λέξη είναι παροξύτονη (τόνος στην παραλήγουσα με οξεία) και το εγκλιτικό δισύλλαβο
π.χ. λόγοι τινές, ἀνθρώπων τινῶν, φίλοι εἰσίν. [ΑΛΛΑ: λόγος τις
- Η προηγούμενη λέξη έχει πάθει έκθλιψη ή υπάρχει (πριν από την προηγούμενη λέξη) σημείο στίξεως.
Π.χ. καλὸν δ' ἐστίν
Ὅμηρος, φασίν, τυφλὸς ἦν. [Ὅμηρός φασιν

-όταν ο συγγραφέας θέλει να δοθεί έμφαση στην εγκλιτική λέξη:

παρὰ σοῦ ἐγένετο τοῦτο [παρά σου ἐγένετο τοῦτο]
πρὸς σέ ἔστειλα τὴν ἐπιστολὴν [πρὸς σε ἔστειλα...]
ταῦτα σοὶ λέγω, οὐκ ἐκείνῳ [ταῦτα σοι λέγω]

σελ. 20 Οικονόμου

σελ. 26 Οικονόμου: Κράση